

The Correlation between Parenting Patterns and the Development of Preschoolers Aged 2-4 years in Lampang Municipality, Lampang Province

Jitaree chatmontree,* Chompunut Sangwichitr,* Chrakrawan Renuros*
Wichanan Jullabut**

(Received: April 17, 2020, Revised: May 15, 2020, Accepted: : May 29, 2020)

Abstract

This research aimed to study the preschoolers parents' parenting pattern, to study the developmental level of preschoolers aged 2-4 years, and to study the correlation between parenting patterns and the development of preschoolers aged 2 - 4 years in Lampang Municipality, Lampang Province. The participants consisted of 107 preschoolers aged 2 - 4 years from Lampang Municipality, Lampang province. The questionnaire used in data collection was divided into 3 parts: general personal information; parenting patterns; and child development assessment based on the Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) of the Ministry of Health. The data was analyzed using a computer program. The statistics used include percentage, average, standard deviation and Pearson product-moment correlation coefficient.

The results showed that the democratic form of parenting patterns was correlated with the development of preschoolers aged 2 - 4 years with a statistical significance level of .01 ($r=0.98$, $p=.00$). On the other hand, the authoritative form, permissive form, and negligence form of parenting patterns were not correlated with the development of preschoolers aged 2-4 years with a statistical significance level of .01. Therefore, democratic form of parenting patterns had a positive correlation with the development of preschoolers aged 2 - 4 years.

Keywords: Parenting patterns, Child development, Preschoolers

* Nurse instructor, Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Lampang

** Public Health Administration Officer, Lampang City Municipality

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

จิตอารี ขาติมนตรี,* ชมพูนุท แสงวิจิตร*, จักรวาล เรณูรส*
วิชนันท์ จุลบุตร**

(วันรับบทความ: 17 เมษายน 2563, วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2563, วันตอบรับบทความ: 29 พฤษภาคม 2563)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ของผู้ปกครอง ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กก่อนวัยเรียน ที่มีอายุ 2-4 ปี 107 คนใน เขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ตอน คือ 1) แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และ 3) แบบสอบถาม พัฒนาการประเมินพัฒนาการเด็กตาม คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของกระทรวงสาธารณสุข (DSPM) โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r=0.98$, $p=.00$) ส่วนรูปแบบการเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุมของผู้ปกครอง รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจของผู้ปกครอง และ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนั้นรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครองจึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี

คำสำคัญ: รูปแบบการเลี้ยงดู, พัฒนาการของเด็ก, เด็กก่อนวัยเรียน

* อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง

** นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลนครลำปาง

บทนำ

จากการศึกษาสถานการณ์พัฒนาการเด็กของไทยรายเขตสุขภาพที่ 1-12 ในเด็กช่วงอายุ 42 เดือน พบว่า เขตสุขภาพที่ 11 เด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้ามากที่สุด ร้อยละ 39.63 รองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ 12 ร้อยละ 34.99 จะมีปัญหาพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งล่าช้า จากปัจจัยสำคัญ คือ การขาดการดูแลตั้งแต่วัยแรกเกิด - 5 ปีอย่างต่อเนื่อง การที่อัตราการเข้าถึงบริการของเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการ พฤติกรรม และอารมณ์ (Department of Health, 2017) และจากผลการดำเนินการการคัดกรองพัฒนาการเด็กตามกลุ่มอายุ เขตสุขภาพที่ 1 จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2561 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง พบว่า อำเภอเมืองลำปาง มีเด็กสงสัยล่าช้า ร้อยละ 22.68 (Lampang Provincial Health Office. ,2018) ซึ่งแสดงให้เห็นความสามารถของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในการคัดกรองพัฒนาการเด็ก โดยพบว่ามีพัฒนาการสงสัยล่าช้า อันดับ 1 คือ พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา (Receptive language) พบมากในกลุ่มเด็กช่วงวัย 18 เดือน และ 30 เดือน อันดับ 2 คือ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Fine motor) พบมากในกลุ่มเด็กช่วงวัย 42 เดือน และอันดับ 3 คือ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross motor) พบมากในกลุ่มเด็กช่วงวัย 9 เดือน ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าพัฒนาการที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่สำคัญของเด็กไทยในปัจจุบัน และหากได้รับการตรวจวินิจฉัยความล่าช้า อาจพบกลุ่มโรคที่มีปัญหาพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก เช่น ภาวะพูดช้า (Child's delayed language) โรควิตกกังวล (Autistic spectrum disorder) โรคสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity disorder: ADHD) เป็นต้น ซึ่งการค้นพบความสงสัยล่าช้าได้เร็วจะสามารถกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กกลับมาสมวัยได้เร็วภายใน 2 ขวบ ตลอดจนส่งรักษาต่อและได้รับการวินิจฉัยรักษาได้อย่างทันท่วงที ทำให้เด็กกลุ่มนี้ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ ตามวัยได้เต็มศักยภาพ และสามารถเติบโตอย่างมีคุณภาพ (Nattaya, S. & Thanat, K., 2017)

เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงวัยของการเรียนรู้และการวางรากฐานของชีวิตมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ควรมีการส่งเสริมให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตอบสนองความต้องการพื้นฐานจากคุณลักษณะตามวัย คำนึงถึงความพร้อม ความต้องการและธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้มีพัฒนาการสมวัย มีบุคลิกภาพเหมาะสมและสุขภาพดีจะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นเป็นประชากรที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กจึงเป็นหน้าที่สำคัญของพ่อ แม่และผู้เลี้ยงดูในครอบครัว ในการอบรมปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยพื้นฐานของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในช่วงวัยนี้ของชีวิตนั้นเป็นพื้นฐานของพัฒนาการของมนุษย์ ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถตามวัยของเด็กอย่างถูกต้อง ถูกเวลา และถูกวิธีการ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านเหมาะสมและพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพต่อไป (Sutham, N., 2016)

ดังนั้น รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการสมวัย กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบส่งเสริมพัฒนาการจะส่งผลกระทบต่อระดับพัฒนาการมากกว่า ผู้ปกครองที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบไม่ส่งเสริมพัฒนาการ ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดูแบบไม่ส่งเสริมพัฒนาการจะส่งผลกระทบต่อระดับพัฒนาการของเด็กทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าการเลี้ยงดูรูปแบบการเลี้ยงดูแบบส่งเสริมพัฒนาการ (Narida, R., 2012) ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านตัวเด็ก ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ด้านตัวเด็กส่งผลกระทบต่ออารมณ์และบุคลิกภาพซึ่งขัดขวางการเรียนรู้ทำให้พัฒนาการด้านสติปัญญาและพัฒนาการด้านอื่น ๆ ล่าช้าด้วย (Yupadee, P., & Sudapron, P., 2019) ทำให้ขาดโอกาสในการเรียนรู้สรอบตัว ความเข้าใจภาษา การสื่อสารบอก

ความต้องการและเรียนรู้ได้น้อย เด็กจะมีปัญหาในการเรียนรู้ พฤติกรรม การเรียน ทั้งการอ่าน การเขียน การคิด คำนวณ และ ระดับสติปัญญาต่ำ (Department of Health, 2017) ด้านครอบครัว ส่งผลต่อบิดามารดาขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการดูแลบุตร รวมทั้งเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ สิ้นหวังและหมดพลังใจ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กได้อย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้มารดาละเลยต่อการส่งเสริมพัฒนาการแก่บุตร ส่งผลต่อพัฒนาการของบุตรไม่ก้าวหน้าและมีความล่าช้ากว่าเดิมมากขึ้น (ArunSri, K., et al., 2018) ด้านสังคมและประเทศชาติ เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าหรือบกพร่อง เป็นการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชน และสังคม รวมถึงระบบเศรษฐกิจในอนาคต นอกจากนี้ประเทศไทยต้องแบกรับภาระ จัดสรรงบประมาณในการดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนบุคคลที่มีความผิดปกติในสังคมเพื่อประคับประคองให้บุคคลและครอบครัวเหล่านั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Nuengruetai, K., et al., 2016)

ในปัจจุบันการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย แบ่งการอบรมเลี้ยงดู มีหลายประเภท ซึ่งการอบรมเลี้ยงดู ได้จำแนกรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ 1) แบบรักสนับสนุน คือ การที่บิดามารดาสนใจสนับสนุนและให้ความใกล้ชิดกับเด็ก 2) แบบใช้เหตุผล คือ การที่บิดามารดาใช้คำอธิบายอย่างเป็นทางการประกอบกรสนับสนุนหรือควบคุมการกระทำของเด็ก รวมทั้งให้รางวัลและลงโทษด้วยความเหมาะสม 3) แบบลงโทษ คือ การที่บิดามารดาลงโทษด้วยวิธีทางกายและจิตใจ 4) แบบควบคุม คือ การที่บิดามารดาออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม และควบคุมพฤติกรรมของเด็กโดยไม่ปล่อยให้อิสระ 5) แบบประชาธิปไตย คือ การที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นและปฏิบัติต่อเด็กด้วยความยุติธรรมมีเหตุผลและยอมรับความคิดของเด็ก 6) แบบปล่อยปละ ละเลย คือ การที่บิดามารดาไม่เอาใจใส่ ไม่สนับสนุน หรือปล่อยให้เด็กทำอะไรได้ตามใจ 7) แบบเข้มงวด คือ การที่บิดามารดากำหนดและควบคุมการปฏิบัติของเด็กเคร่งครัด (Narisara, P.2011) สอดคล้องกับประเภทการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น 5 แบบ ตามลักษณะและปริมาณการปฏิบัติต่อเด็ก ได้แก่ 1) แบบรักสนับสนุน คือ แสดงความรักเอาใจใส่และใกล้ชิดกับบุตร 2) แบบใช้เหตุผล คือ ใช้การอธิบายเหตุผลในขณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร 3) แบบลงโทษ คือ ใช้อำนาจบังคับโดยการลงโทษทางกายและทางจิตใจ เช่น ฆ่ียนทุบตี ใช้วาจาดูว่าหรือการงดแสดงออกด้วยความเมตตา 4) แบบควบคุม คือ การออกคำสั่งให้บุตรทำตาม และ 5) แบบให้พึ่งตนเอง คือ เปิดโอกาสให้บุตรได้แสดงออกด้วยตนเองโดยอยู่ภายใต้การแนะนำและฝึกฝนจากบิดามารดาซึ่งการ ปฏิบัติต่อเด็กด้วยรูปแบบต่าง ๆ ก่อให้เกิดลักษณะนิสัย และพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งที่น่าปรารถนาและไม่น่าปรารถนา (Khemintarakorn, B., 2015) โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers, 1972) เนื่องจากมีองค์ประกอบของรูปแบบการเลี้ยงดูแต่ละด้านครอบคลุม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection) การเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุม (Authoritarian) และการ อบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissiveness)

บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างองครวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมไปถึงการให้คำแนะนำสั่งสอน ฝึกฝนที่มุ่งให้เด็กประพฤติดีมีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเองมีความรับผิดชอบ และการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ โดยมุ่งหวังให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรค ไม่พิการ มีอารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด และมี

ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง การที่เด็กจะมีการพัฒนาอย่างองค์รวมได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 2 ประการซึ่งได้แก่ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก (Savitree, P.& Juraiporn, R.,2015)

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง โดยประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีรูปแบบการเลี้ยงดูของของโรเจอร์ (Rogers 1972) ที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน กล่าวคือ เด็กก่อนวัยเรียนจะมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเป็นสำคัญ ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็กเป็นส่วนใหญ่ แต่ในด้านของพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านการเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม ยังมีการศึกษาโดยทั่วไปไม่มากนัก อีกทั้งยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากถึง 17 ศูนย์ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐบาล จำนวน 2 ศูนย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเอกชน จำนวน 14 ศูนย์) เป็นเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 2-4 ปี จำนวน 710 คน จากข้อมูลดังกล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญ ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง เนื่องจากอำเภอเมืองลำปาง มีเด็กสงสัยล่าช้า ร้อยละ 22.68 (Lampang Provincial Health Office. ,2018) เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทราบข้อเท็จจริงในปัญหาอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การวางแผนแนะนำและการส่งเสริมรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ของผู้ปกครองในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง
- 2.เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง
- 3.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

คำถามวิจัย

- 1.รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ของผู้ปกครองในเขตเทศบาล นครลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นอย่างไร
- 2.ระดับพัฒนาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การช่วยเหลือตัวเองและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง อยู่ในระดับใด
- 3.รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองต่อพัฒนาการ 5 ด้าน ของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี 2) ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี จำนวน 710 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 118 คน 3) ด้านพื้นที่ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 17 ศูนย์ 4) ด้านระยะเวลา คือ ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2561- 20 มกราคม พ.ศ.2562

นิยามศัพท์

รูปแบบการเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง รูปแบบที่บิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็กทั้งทางวาจา และการกระทำด้วยการให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง ตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนให้การอบรมกล่อมเกลาพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประเภทของรูปแบบการเลี้ยงดู คณะผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ตามแนวคิดทฤษฎีของโรเจอร์ส เนื่องจากมีองค์ประกอบของรูปแบบการเลี้ยงดูแต่ละด้านครอบคลุม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จัดประเภทรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบ คือ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection) 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง มากเกินไป (Overprotection) 4) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissiveness)

เกณฑ์การแปลผลคะแนนพฤติกรรมกรเลี้ยงดู ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีพฤติกรรมน้อยที่สุด, คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีพฤติกรรมน้อย, คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีพฤติกรรมปานกลาง, คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีพฤติกรรมมาก, คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมมากที่สุด

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือบุคคลใดก็ตาม ที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู สั่งสอนและสร้างเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

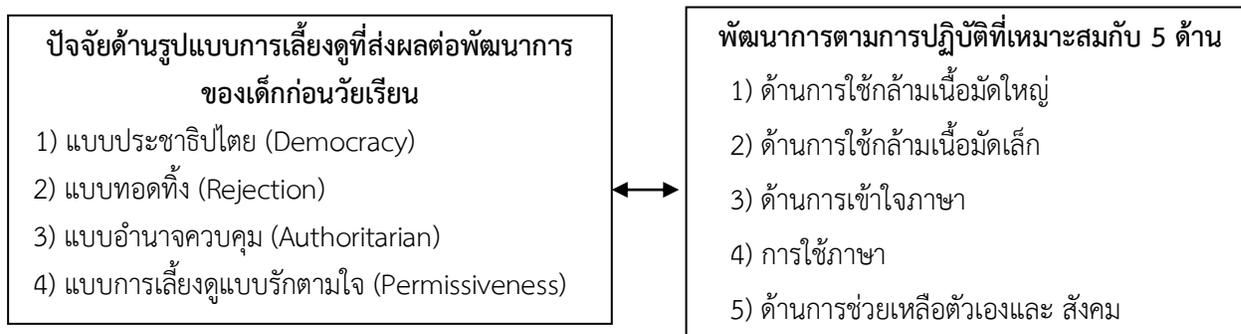
เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กก่อนวัยเรียนที่เข้าศึกษาก่อนวัยเรียน ในช่วงอายุ 2-4 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน 2-4 ปี คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กตามช่วงอายุ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การช่วยเหลือตนเอง รวมไปถึงการมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษา และการเข้าใจภาษา โดยวัดจากการรับรู้ของผู้ปกครอง ตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) ตามเกณฑ์ ผ่านและไม่ผ่าน ได้แก่ ช่วงอายุ 25-29 เดือน (2 ปี 1 เดือน - 2 ปี 5 เดือน), ช่วงอายุ 30 เดือน (2 ปี 6 เดือน), ช่วงอายุ 31-36 เดือน (2 ปี 7 เดือน - 3 ปี), ช่วงอายุ 37-41 เดือน (3 ปี 1 เดือน - 3 ปี 5 เดือน), ช่วงอายุ 42 เดือน (3 ปี 6 เดือน), ช่วงอายุ 43-48 เดือน (3 ปี 7 เดือน - 4 ปี)

กรอบแนวคิดการวิจัย

เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงวัยของการเรียนรู้ และการวางรากฐานของชีวิตมนุษย์ที่สำคัญที่สุด การจะพัฒนา มนุษย์ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ มีปัจจัยเกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลต่อพัฒนาการมนุษย์ อาทิ เช่น ภาวะโภชนาการ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ระดับเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ถือได้ว่าเป็นปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อพัฒนาการ มนุษย์ (Sutham, N.,2016) ดังนั้นรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครอง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมี การเจริญเติบโต และมีพัฒนาการสมวัยตามมา คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดู ของผู้ปกครองกับพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียน 2-4 ปี โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีรูปแบบการอบรม เลี้ยงดูตามแนวคิดทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers, 1972) เนื่องจากมีองค์ประกอบของรูปแบบการเลี้ยงดูแต่ละด้าน ครอบคลุม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection) การเลี้ยงดูแบบอำนาจ ควบคุม (Authoritarian) และการ อบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissiveness) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) แบบความสัมพันธ์ (Correlation Studies) ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนคร ลำปาง จังหวัดลำปาง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 17 ศูนย์ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐบาล จำนวน 2 ศูนย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเอกชน จำนวน 15 ศูนย์) รวมจำนวน 710 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละของการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวนประชากรหลักร้อยละ ใช้กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 15-30 (Rungnapa, S.,2016) ดังนั้น จำนวนประชากร 710 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15-30 ได้ดังนี้ จาก การคำนวณโดยใช้ร้อยละ 15 เท่ากับ 107 คน ผู้วิจัยป้องกันกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกไม่สามารถอยู่ร่วมการวิจัยใน ช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจจะถอนตัวไปด้วยสาเหตุต่าง ๆ โดยการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างขึ้น ร้อยละ 10 $(107 \times 10)/100 = 10.7$ เท่ากับ 11 คน ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด จำนวน $107+11 = 118$ คน จากนั้นคิด เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง แล้วคำนึงถึงความ น่าจะเป็นในการสุ่ม (probability sampling) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified Random sampling) มาใช้ในการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป มีจำนวน 19 ข้อ แบ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองจำนวน 12 ข้อ และ ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กอายุ 2-4 ปี จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎี รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers, 1972) แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ แบบ ประชาธิปไตย จำนวน 10 ข้อ ,แบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จำนวน 10 ข้อ ,แบบการเลี้ยงดูแบบอำนาจ ควบคุม จำนวน 10 ข้อ ,แบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ผู้เลี้ยงดู แสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ, 4 หมายถึง ผู้เลี้ยงดูแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง,3 หมายถึง ผู้เลี้ยงดูแสดง พฤติกรรมนั้นบางครั้ง,2 หมายถึง ผู้เลี้ยงดูแสดงพฤติกรรมนั้นนาน ๆ ครั้ง ,1 หมายถึง ผู้เลี้ยงดูไม่เคยแสดงพฤติกรรม นั้นเลย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการประเมินพัฒนาการเด็กตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของ กระทรวงสาธารณสุข:Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) จำนวน 40 ข้อ ซึ่งการ ประเมินทักษะตามพัฒนาการแต่ละช่วงอายุแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อเล็ก ด้านการ เข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม โดยแบ่งระดับการประเมินเป็น 4 ระดับ ให้เกณฑ์ ผ่านและไม่ผ่าน ในการประเมินแต่ละครั้ง โดยกำหนดเกณฑ์ คือ 3 คะแนน หมายถึง เด็กปฏิบัติทักษะตามระดับ พัฒนาการได้ทุกครั้ง, 2 คะแนน หมายถึง เด็กปฏิบัติทักษะตามระดับพัฒนาการ 2 ใน 3 ครั้ง, 1 คะแนน หมายถึง เด็ก ปฏิบัติทักษะตามระดับพัฒนาการ 1 ใน 3 ครั้ง (มีแนวโน้มสงสัยล่าช้า), 0 คะแนน หมายถึง เด็กปฏิบัติทักษะตาม ระดับพัฒนาการไม่ได้เลย (สงสัยล่าช้า)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรง (validity) เครื่องมือวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของภาษา และความชัดเจนของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล ที่มีความเชี่ยวชาญในการพยาบาลเด็ก 2 ท่าน และพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญในการพยาบาลเด็ก 1 ท่าน ได้ค่าความ ตรงเชิงเนื้อหา CVI เท่ากับ 0.86

การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) หลังจากปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเครื่องมือแบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่ง จังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน เพื่อประเมินความเข้าใจของเนื้อหา และความชัดเจนของสำนวนภาษาของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรได้ค่าความเชื่อมั่นโดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.90

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างและจริยธรรมการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง หมายเลข E2560/51 วันที่อนุมัติ 30 มิถุนายน 2561 กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยขั้นตอนในการเก็บข้อมูล และแจ้งสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมการวิจัยเป็นไปโดยสมัครใจข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS 19 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และอัตราส่วน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ตัวแปรที่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี โดยใช้การ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 104 คน ผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบตาราง และ อภิปรายผลตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเป็นพ่อแม่ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 94.4 รองลงมาเป็นปู่ ย่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 เป็นเพศหญิงมากที่สุด 98 คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 อายุมากที่สุด อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี 68 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด จำนวน 104 คน คิด เป็นร้อยละ 98.1 สถานภาพสมรสมากที่สุด 94 คน คิดเป็นร้อยละ 88.8 ระดับการศึกษามากที่สุด อยู่ในระดับปริญญาตรี 68 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ประกอบอาชีพรับจ้าง มากที่สุด 28 คน ร้อยละ 26.2 รายได้ต่อเดือนมากที่สุด คือ อยู่ระหว่าง 10,001 ถึง 20,000 บาท 40 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 ผู้ปกครองไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 และมีโรคประจำตัว เช่น โรคธาลัสซีเมีย โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง เป็นต้น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันมากที่สุด มี

จำนวนสมาชิก ในครอบครัวอยู่ระหว่าง 3-4 คน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 ผู้ปกครองมีประสบการณ์เลี้ยงเด็กอายุ 2-4 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 และไม่เคยมีประสบการณ์ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6

2. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี

เด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 เด็กก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง 2 ปี 4 เดือน- 3 ปี 1 เดือน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาอายุ ระหว่าง 2 ปี 7 เดือน-3 ปี (31-36) เดือน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 น้ำหนักแรกเกิดมากที่สุด อยู่ระหว่าง 2,500-3,500 กิโลกรัม จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 มีน้ำหนักตามเกณฑ์ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 81.4 มีส่วนสูงตามเกณฑ์ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 83.9 ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวมตัวเด็กด้วย 1 คน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8 สถานะสุขภาพของเด็กในปัจจุบันมีสุขภาพแข็งแรงดี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 86.9 และมีโรคประจำตัว 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1

ส่วนที่ 2 รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน โดยใช้รูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, $SD = 0.31$) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, $SD = 0.62$) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$, $SD = 0.66$) และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.60$, $SD = 0.66$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของกลุ่มตัวอย่าง ตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี (N=104)

รูปแบบการเลี้ยงดู	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.แบบประชาธิปไตย (Democracy)	4.64	0.31	มากที่สุด
2.แบบอำนาจควบคุม (Authoritarian)	3.40	0.62	ปานกลาง
3.แบบการเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissiveness)	3.27	0.66	ปานกลาง
4.แบบการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection)	1.60	0.66	น้อย

ระดับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา และการช่วยเหลือตนเองและสังคมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.53$, $SD = 0.64$), ($\bar{x} = 2.53$, $SD = 0.63$), ($\bar{x} = 2.82$, $SD = 0.43$), ($\bar{x} = 2.79$, $SD = 0.47$), ($\bar{x} = 2.64$, $SD = 0.47$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพัฒนาการของเด็กก่อนวัย เรียน 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง (N=104)

พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่	2.53	0.64	มาก
2.ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก	2.53	0.63	มาก
3.ด้านการเข้าใจภาษา	2.82	0.43	มาก
4.ด้านการใช้ภาษา	2.79	0.47	มาก
5.ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม	2.64	0.47	มาก

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, การเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุมของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, การเลี้ยงดูแบบตามใจของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, การเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง

รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	P-value
1.การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี	0.98	0.00**
2.การเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุมกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี	0.33	0.12
3.การเลี้ยงดูแบบตามใจกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี	0.40	0.60
4.การเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี	-0.25	0.40

**P-value<.01

อภิปรายผล

1. รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ของผู้ปกครองในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, $SD = 0.31$) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบอำนาจควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, $SD = 0.62$) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$, $SD = 0.66$) และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.60$, $SD = 0.66$) นอกจากนี้ระดับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแยกรายด้าน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเข้าใจภาษา ($\bar{x} = 2.82$, $SD = 0.43$), การใช้ภาษา ($\bar{x} = 2.79$, $SD = 0.47$), การช่วยเหลือตนเองและสังคม ($\bar{x} = 2.64$, $SD = 0.47$) และด้านกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ ($\bar{x} = 2.53$, $SD = 0.64$), กล้ามเนื้อมัดเล็ก ($\bar{x} = 2.53$, $SD = 0.63$) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า บิดามารดา และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพราะการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ช่วยให้เด็กสามารถคิดและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยเป็นการกำหนดกฎกติกาในการอยู่ร่วมกัน เช่น การตรงต่อเวลา การเก็บของให้เป็นที่ การใช้เวลาทำการบ้าน อ่านหนังสือ ซึ่งจะช่วยให้ลูกเรียนรู้เรื่องการวินัย และการเคารพกติกา การสอนให้เด็กรู้จักช่วยเหลือแสดงความมีน้ำใจ รู้จักเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่น มีมารยาทในการอยู่ร่วมกัน รู้จักสวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ และเป็นการรับฟังความคิดเห็นของเด็กฝึกให้เด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักรอคอย ร่วมกันคิดจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รับฟังซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแนวทางในการเลี้ยงดูที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจในสิทธิทั้งของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งช่วยให้ลูกรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอนฝึกฝนที่มุ่งให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัยรู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจโดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรงไม่มีโรค ไม่พิการ อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การที่เด็กจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างองค์รวม ขึ้นกับปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการ คือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็กเพราะเป็นการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ โดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี เป็นกระบวนการที่เด็กจะได้รับวัฒนธรรมและสร้างบุคลิกภาพกับความเป็นตัวของตัวเอง (Savitree, P.& Juraiporn, R.,2015)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองกับพัฒนาการของเด็ก ก่อนวัยเรียน อายุ 2-4 ปี ในเขตเทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-4 ปี ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r=0.98$, $p=.00$) แสดงว่าผู้ปกครองของเด็กในเขตเทศบาล มีการส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการให้เหมาะสมกับวัย ทั้งในด้านพัฒนาการ การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา และ ผ่านการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคม ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับเด็กในอนาคต ซึ่งการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้เด็กมีทักษะด้านนี้ โดยบิดา มารดาจะให้สิทธิแก่เด็กในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวให้เด็กได้เป็นตัวเองให้มากที่สุด โดยไม่คิดแทนเด็ก และฝึกให้ทำได้คิดได้ด้วยตัวเอง โดยใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของเด็กตามที่ต้องการจะให้เด็กเป็นผ่าน

การเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เด็กเห็นได้อย่างเด่นชัด โดยให้อิสระแก่เด็กควบคู่ไปกับการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ทำให้ทั้งสองสิ่งมีความสมดุลกันขึ้นในตัวของเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญเพราะเป็นระยะของการวางรากฐานคุณภาพชีวิต เด็กจะมีพัฒนาการที่สมวัยนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูมีผลต่อการพัฒนาสมองของเด็ก ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กจึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูในครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Waraporn, K., et al, 2015) สอดคล้องกับการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองกับระดับพัฒนาการเด็ก 3-4 ปี อำเภอกองไทรลาด จังหวัดสุโขทัย พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการสมวัย กล่าว คือ ผู้ปกครองที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบส่งเสริมพัฒนาการจะส่งผลต่อระดับพัฒนาการ ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ส่วนรูปแบบการเลี้ยงดูแบบไม่ส่งเสริมพัฒนาการ ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบตามใจและการเลี้ยงดูแบบอำนาจนิยม และรูปแบบผสม ซึ่งการเลี้ยงดูเด็กแบบอำนาจนิยมและแบบตามใจนั้นจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าการเลี้ยงดูแบบส่งเสริมพัฒนาการ (Nattaya, S. & Thanat, K., 2017) เพราะรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นการฝึกให้เด็กฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจในสิทธิทั้งของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเด็กจะส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นคนเปิดเผย นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูด้วยการให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความเข้าใจ ใช้เหตุผลกับเด็กให้เด็กรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติด้านความยุติธรรม และไม่ใช้เพียงแต่ให้ความรักอย่างเดียว ต้องให้ความสำคัญแก่เด็ก โดยถือว่าเด็ก คือส่วนสำคัญต่อครอบครัว และจะส่งผลต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และมีต้นทุนทางสังคมที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบประชาธิปไตย ซึ่งต้นทุนทางจิตวิทยามีความแตกต่างกันตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และแบบตามใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับต้นทุนทางจิตวิทยา ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้งมีความสัมพันธ์ทางเชิงลบกับต้นทุนทางจิตวิทยา และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่เหมาะสมจากครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดต้นทุนทางจิตวิทยาได้ (Parawee, K., et al., 2018)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรจัดหลักสูตรการอบรมการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนโดยใช้รูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสำหรับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กและ ให้เห็นความสำคัญถึงรูปแบบการเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก
2. สามารถประองค์ความรู้นำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการเลี้ยงดูเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเหมาะสมตามวัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ArunSri, K., et al. (2018). Effect of participation in supporting language development program towards knowledge and self-efficacy of pre-school care giver. *Vajira Nursing Journal*. 20(1).1.(in Thai).
- Carl R. Rogers. (1972). Child Development Theories: Carl Rogers. *American Psychologist*, 28(1), 71–74.
- Department of Health, Bureau of Health Promotion. (2017). Survey of early childhood health report Nonthaburi: Department of Health. (in Thai).
- Khemintarakorn Buapetch. (2015). Risk behaviors and prevention of Nomophobia occurring Amongst Adolescent in Songkhla [Online], Available: <http://rd.hu.ac.th/Download%20File/Full%20Text%20Research/600932.pdf>. (2018,1 December). (in Thai).
- Lampang Provincial Health Office. (2018). Screening for child development by age group in Health Region 1 Lampang Fiscal year 2019 [Online], Available: https://lpg.hdc.moph.go.th/hdc/main/index_pk.php. (2018,1 December). (in Thai).
- Nattaya, S. & Thanat, K. (2017). The Relationship between Parenting style on Child Rearing and Stages of Child Development 3 - 5 years in Kongkriat District, Sukhothai Province. Sequel report Seminar (Proceedings) Sati-class research presentation, Network of Graduate Studies, Rasapat University, Northern Region, 17th (in Thai).
- Narida, R.(2012). Child-rearing practices during preschool children of families living in urban areas, Khon Kean. [Online], Available: <http://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=246081>. (2019,12 December). (in Thai).
- Narisara, P. (2011). Child's Rearing Practices and Obesity in Children. *Journal of Behavioral Science*. 17(2), 1-18.(in Thai).
- Nuengruetai, K., et al. (2016). Early Childhood Development among Thai Children Aged Under 5 Years: A Literature Review. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*. 5(1). 281-296.(in Thai).
- Parawee, K., et al (2018). Relationship between Parenting Styles and Psychological Capital among Students of a Public University. *J Prapokklao Hosp Clin Med Educat Center*. 35(2),153-162 (in Thai).
- Rungnapa, S. (2016). Introduction to Nursing- Research. 2nd edition. Lampang: Krittanatkan. Boromarajonani College of Nursing. (in Thai).
- Savitree, P.& Juraiporn, R. (2015). The role of parents towards child rearing in Kaset Home Economics kindergarten. [Online], Available: https://kukr.lib.ku.ac.th/proceedings/index.php?/KUCON/search_detail/result/315522. (2019,14 September). (in Thai).

Sutham, N. (2016). Family, Child rearing and Development of Preschoolers in Thailand. *Journal of Public Health*..46(3), 36-50. (in Thai).

Waraporn, K., et al (2015). Parenting styles related to development of early childhood in child care center, taweewattana, bangkok. [Online], Available: https://bkkthon.ac.th/home/user_files/department/department-24/files/10.pdf. (2019,7 September). (in Thai).

Yupadee, P.&, Sudapron, P. (2019) Model of promoting language development in children aged 2-4 years old by parents or caregivers: A case study of Ban Ratchakhram child care center, Phranakhon Si Ayutthaya Province. *J Nurs Sci* 2016; 34(2):34-44. (in Thai).